

Op Weg

Inhoud

Inge Laan

Ter afsluiting van het ontbijt op de zondagmorgen: mijn vader pakt de Bijbel en begint met bijbellezen. Hij start: 'Een psalm...', 'Een lied voor de sabbatdag' roepen wij als kinderen direct met elkaar in koor. Als klein kind kunnen wij al snel de eerste en de laatste regel van de psalm mee opzeggen. Later kenden wij de hele psalm uit ons hoofd. Met het lezen van Psalm 92 (een prachtige psalm!) begon voor ons de zondag. Een vaste gewoonte of een ritueel? Alleen klank, of ook inhoud?

Met rituelen, en eigenlijk ook met symbolen, is iets bijzonders aan de hand. Je kunt pas spreken over een symbool of ritueel als je weet welke betekenis erachter zit. Het gaat niet zozeer om dat wat je doet, want het is zelfs zo dat een ritueel of symbool op zich niet echt bijzonder hoeft te zijn. Het wordt pas bijzonder als je de betekenis ervan kent en natuurlijk het gevoel erbij ervaart. En dan komt vervolgens het gevaar om de hoek kijken dat als je een ritueel (te) vaak gaat herhalen, alleen de klank en het uiterlijk overblijven. De inhoud en de betekenis gaan dan juist weer verloren.

Dat is denk ik ook de reden waarom wij als gereformeerden wat huiverig zijn om symbolen en rituelen in onze (huiselijke) erediensten te gebruiken. Want ga maar na: als je het over rituelen hebt denk je al snel aan vormen en uiterlijkheden. Misschien zelfs aan afgodendienst. Voor ons staat toch altijd het Woord, de Bijbel, centraal. Het gaat ons vooral om een levend geloof en de relatie die wij met elkaar en met onze Vader kunnen en willen hebben. Toch gebruiken wij meer en vaker symbolen en rituelen dan u misschien dacht. En die zijn juist goed te gebruiken, omdat zij wijzen naar onze levende God en Vader die ons Christus gaf (aan het kruis!) en de heilige Geest over ons heeft uitgestort (tongen als van vuur!). Het is aan ons om de betekenis en de inhoud van symbolen en rituelen steeds opnieuw en misschien wel vernieuwd te zien.

Onlangs hadden wij onze traditionele herfstvakantie met de hele familie. Ter afsluiting van het ontbijt op de zondagmorgen: mijn broer pakt de Bijbel en begint met bijbellezen. Hij start: 'Een psalm...', 'Een lied voor de sabbatdag' roepen wij direct (met z'n dertigen) in koor. 'Voor de sabbat', verbetert hij droog, naar de nieuwste bijbelvertaling. Tja, rituelen blijven en worden doorgegeven aan de volgende generatie. De klank kan veranderen: de inhoud blijft!